

KLUBI — važna oblika družbeno političnega udejstvovanja

Zgodovinar v bodočnosti bo še bolj kot danes odvisen od »industrijskega« preiskovanja sedanosti. Kako bi en sam človek pregledal samo najvažnejše dokumente kubanske krize, dokumente dobrih 14 dni! Če nam bodo kdaj vsi na razpolago! Če bodo, jih bo lahko raziskal sam team, ne posamezni zgodovinar.

Za nas pa je danes važno, da je kubanska kriza vendarle v glavnem mimo. Hruščev in Kennedy sta odgovorila U Tantu, Hruščev je presenetil ves svet s umikom raketnih baz s Kube in za to gesto ni terjati protislužbe, Kennedy se je Hruščevu zahvalil in v pismu Hruščevu namignil, da je zdaj nastopil čas za nova in širša pogajanja med blokoma, saj imata SZ in ZDA dovolj velikih nalog, večjih in pomembnejših, kot je oboroževanje. Vprašanje, ki je prevzelo ves svet, je gotovo to, kdo je bil tu močnejši, Kennedy ali Hruščev. Z odgovorom se je svet razpolotil, kar ni ravno dobro znamenje. Zmagale so sile miru, OZN in drugi posredovalci. Napak bi bilo, če bi se sovjetski umik na Kubi presojal kot slabost. Obe strani sta popustili, ko je sila priklopila do roba, in tako kaže, obe sta pripravljene, da se raje pogajata v senci raketnih ramp kakor pa v senci atomske gobe. Diplomacija ni odpovedala, spet ona jemlje v roke labilni položaj. Na Kubo je prišel sam Mikojaev, da diplomatsko utemelji Hruščevljevo odločitev.

So seveda tu na delu še vsi vzroki krize, to se pravi, rešitev še ni dokončna. Castro ni ravno naušnevan nad načinom, kako se je gasil požar, mimo Kube, ki se je izkazala kot drobiž za poravnava blokovskih nasprotij. Zato terja jasna in trdna določena jamstva ZDA, ne samo obljube iz letičnih besed. Po pravici terjja, da ZDA ustavijo ne samo začasno blokado, ampak tudi vse sovražne gospodarske ukrepe zoper Kubo, podporo kubanskim emigrantom in rožljanje z orožjem na Floridi, ki se je spremenila v invazijsko mostišče. Nič ni pretirana njegova zahteva, da ZDA vrnejo Kubi Guantanamo. Castrova mednarodna brigada, v kateri so vojak iz vseh držav Latinske Amerike, kaže, da po Monroejevo doktrino vendarle težko vzdržati tako, kot si jo zamišlja ameriški generalni štab. Prav ob kubanski krizi se je ponovno pokazalo, da je enotnost OAD izsiljena.

Težko je spregledati vojaški spor med Indijo in Kitajsko. Državi se vojskujeta, a se še diplomatsko pogovarjata neposredno in s posredovalci. Meja ni bila jasno določena, to je res, vprašanje pa je, zakaj jo je bilo potrebno rešiti prav v tem času, ko je vojnih žarišč že drugod dovolj. Kakšno korist si obeta od izsiljevanja pri mejnih vprašanjih Kitajska, ki je ponovno propadla pri kandidaturi za članstvo v OZN? Politika izvršenega dejstva gotovo ni najboljša, če gre neki državi zato, da se izkaže miroljubna. Ali Kitajska tega namena nima? Če ga nima, bo število njenih zagovornikov v OZN padlo, padle bodo njene moralne šanse.

V Jemenu se stvari še niso uredile. Anglija intervenira preko emirata Bejhana, preko nekaterih šejkov v Jemenu in preko Saudske Arabije. Težko se vda v to, da bi na tem kosu sveta zmagala antikolonialistična miselnost. V tej zvezi je v svetovni publicistiki zelo vidna tragična smrt Enrica Mattei, ki je utiral v svetovnem naftnem gospodarstvu nova pota na bližnjem Vzhodu in v Evropi. Proti sebi je imel konservativno krilo krščanskih demokratov in zahodnih petrolejskih magnatov. Med njegovo letalsko nesrečo in neizprosno borbo za last in oblast utegne biti neka zveza. V Nemčiji so se med kubansko krizo upali zapisati: »Če bi bili l. 1945 z Nemci udarili po Rusih, bi se jim danes ne bilo treba jeziti zaradi Kube.« V isti čas so zapisali, da atlantski tabor pogreša enotno ideologijo zoper komunizem. Ali ni to klic po novem »Mein Kampf«? Razvite države se ne morejo pomiriti s tem, da bi se dobri na svetu pravičnice razdelile. Izvažati ali umreti! je v njihovi miselnosti imperialistično geslo, če manj razvitim državam ne mislijo dovoliti prostor na soncu.

Ni naključje, da sta kar dva okrajna foruma v razmeroma kratkem času razpravljala o dejavnosti klubov, ne športnih, marveč onih oblik družbenega udejstvovanja, ki bi morale v svoj delokrog zajeti kulturno, estetsko, politično, idejno in gospodarsko vzgojo. Tako so najprej o klubskem življenju govorili na predzadnjem plenumu okrajnega odbora SZDL, pred kratkim pa tudi na razširjeni seji okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev. S tem sta se problema lotili dve organizaciji, ki sta najbolj poklicani, da se zavzemata za najboljše delo klubov, da jima data vsebino in zagotovita materialno osnovo.

Kot so zlasti ugotovili na plenumu Svobod in prosvetnih društev, je bilo v zadnjem času ustanovljenih precej klubov, in mnogi med njimi so razvili pestre oblike dejavnosti. Praksa je pokazala, da televizijski programi ne morejo biti vedno osrednja točka. Pri sestavljanju delovnih programov za

Klubi bi morali sodelovati vsi krajevni družbeno politični činitelji. Njihove programe pa lahko izpopolnjujejo literarni večeri, razgovori o naši notranji in zunanji politiki, nastopi pevskih zborov, glasbenih ansamblov, najrazličnejša predavanja itd. Tudi šahovskega udejstvovanja bi ne smeli zanemariti v njih.

Ko govorimo o klubih, kot oblikah družbeno političnega udejstvovanja, moramo poudariti, da pri tem ne gre za klube zaprtega tipa, temveč za prostore, v katerih se naj zbirajo vsi prebivalci določenega kraja, za prostore, ki naj bodo dostopni vsem. Gre torej za javne prostore. Zato bi bilo več kot nesmiselno, če bi v nekem kraju vsaka organizacija ustanavljala svoj klub in se vanj zapirala. Taki primeri so že bili; zato o njih tudi pišemo in nanje opozarjamo.

Sodelovanje vseh družbeno političnih činiteljev kraja pri vodenju kluba se lahko izkaže na skupnih posvetovanjih vseh zainteresiranih, morda celo v formiranju klubskih svetov in podobno.

Klubska dejavnost terja usposobljene kadre tako glede organizacije in upravljanja, kot zlasti glede izdelave programov in vsebine dela sploh. Klubi odpirajo nove oblike dela; zato jim bo treba prislulniti in jih prilagoditi krajevnim potrebam, zahtevam in željam.

Važno je tudi to, da so klubi v takih prostorih v katere ljudje radi prihajajo, se v njih dobro počutijo in podobno. Vsekakor pa naj bodo locirani v središču naselij, morda poleg drugih kulturnih ustanov itd. —an

Več za družbeno uveljavitev

Redni letni občni zbor sindikalne podružnice na tretji osnovni šoli v Celju je potekel ne samo v temeljiti obravnavi tistih principov delitve dohodka, ki so bili doslej zakovani v upravno administrativnih normah predpisov in ki jih je zdaj sprožil novi zakon o finansiranju šolstva, marveč tudi o vlogi kolektiva in organov družbenega upravljanja na šoli. Tako je predsednik sindikalne podružnice, tov. Jaka Majcen v poročilu med drugim ugotovil, da je bil z zakonom o finansiranju šolstva proces formiranja nove podobe šole šele sprožen. Z njim nastajajo solidne materialne osnove za hitrejšo uvajanje reformne celotnega šolstva, ker se mora slednje, če hoče biti deležno sistematične družbene skrbi, prilagoditi potrebam našega družbenega razvoja.

V razpravi o vlogi sklada za šolstvo pa se je slej ko prej uveljavil predlog, da naj bi se formalni na osnovi določenega odstotka narodnega dohodka. S tem bi skladu postavili trdnjše temelje; razen tega pa mu zagotovili redon in zagotovljen dotok sredstev.

Ko pa je tov. Majcen govoril o delu in vlogi šolskega odbora, je predvsem opozoril na potrebo, da bi se ta organ družbenega upravljanja ne smel omejevali samo na redne seje, ampak bi moral svoje delo izvajati tudi s pomočjo stalnih ali začasnih komisij. Treba bi tudi ločiti naloge kolektiva, kot samoupravnega organa od nalog šolskega odbora, kot organa družbenega upravljanja in končno dolžnosti upravitelja, kot pedagoškega vodje in odgovornega za materialno poslovanje na šoli. Razen tega bi moral tudi kolektiv iz svoje sredine izbrati člane upravnega odbora.

Poleg tega je ugotovil, da je bilo lani premalo storjenega za družbeno afirmacijo šole. Zavod je imel preslabo stike z delovnimi kolektivi ter družbeno političnimi organizacijami svojega terena. Ta ugotovitev nalaga določene obveznosti, ki mora prevzeti tudi člane delovnih kolektivov, saj jim ne bi smelo biti vseeno, kakšno je delo na šoli in kako se tu trošijo tista sredstva, ki jih oni ustvarjajo. Kolikor je na eni strani in predvsem zaradi pedagoškega dela nujna povezava šole z domom, tako je predvsem zaradi družbenega stališča in družbenega uveljavljanja potrebno sodelovanje med delovnimi kolektivi in vzgojno ustanovo. —mb

Kazen za nepravilen odnos do stranke

— Ko smo raziskali primer, o katerem je na prejšnji seji govoril ljudski odbornik in ki se je nanašal na dozdnevno nepravilen odnos uslužbenca ljudskega odbora do stranke — je na seji poročal podpredsednik občine — smo ugotovili, da je imel uslužbenec s formalno pravnega stališča prav. Ne glede na to pa smo se strinjali, da njegov odnos do stranke ni bil v redu. Zato smo ga predali disciplinskega sodišču, razen tega pa takoj premestili na drugo delovno mesto.

Tako je akcija »državljan-uprava« tudi v tem primeru dobila svojo inačico, dobila vsebino in pomen. Saj končno ni bila uveljavljena samo zavoljo tega, da bi delo ljudskega odbora in njegovoga aparata čim bolj približali občanom, da bi jim olajšali nekatere preveč zamotane postopke in podobno. Važno poglavje v tej akciji, ki ni kampanjskega značaja, marveč stalnega, ima seveda pravičen odnos uslužbenca do stranke, do občana. V njem se zrcali tudi kulturna stopnja človeka, ki mu službena dolžnost narekuje, da sprejema stranke in skupaj z njimi rešuje ali obravnava določene zadeve.

Primer je vsekakor poučen; v določenih primerih tudi vreden posnemanja, pa ne zato, da bi z njim strašili, marveč opozorili, da naj človek občuje s človekom — po človeško.

Odgovorno delo

V Slov. Konjicah so se pred kratkim sestali poverljivi za poklicno usmerjanje mladine iz šol konjiške občine. Uvodno predavanje o njihovih nalogah je imel prof. Podjavoršek iz Celja. Razprava je pokazala, da je to delo zelo odgovorno in da lahko šole s svojim kadrom mnogo pripomorejo k pravilni poklicni odločitvi in usmeritvi mladega človeka.

Da bi lahko šole hvaležno delovale zlasti na učence zadnjih letnikov, bodo že v teku tega in prihodnjega meseca podrobneje obravnavale skupaj s starši celotno problematiko izbire poklica za mlade ljudi. V. L.

V LOČAH BODO IZDELOVALI INFRA CEVI

Svet zavoda za zaposlovanje delavcev v Slovenskih Konjicah je na zadnji seji med drugim odobril opekarni v Ločah posojilo v znesku enega milijona dinarjev za dograditev proizvodne hale novega obrata, v katerem bo ljubljansko podjetje Elektrosignal pričelo v začetku prihodnjega leta izdelovati infra cevi. Opekarna je v gradnjo tega obrata vložila šest milijonov lastnih sredstev, tri milijone pa je v obliki posojila prispeval občinski ljudski odbor. Tako bo ta kraj dobil novi objekt, ki se bo pozneje lahko še razširil.

Kompasovi izleti - tudi v jesenskem in zimskem času

Navzlic jeseni in času, ko je večina naših delovnih ljudi že izkoristila letne dopuste in pozabila na počitnice, pri turističnem podjetju Kompas, in tako pri njegovih poslovalnicah v Celju, ne počivajo, niti niso dali z dnevnega reda skrbi za organizacijo številnih izletov. Skoraj bi lahko rekli, da tu nikoli ne počivajo in da je zanje celo leto — glavna sezona, sezona dela in prizadevanj, da bi s primernimi izleti in ostalimi aktivacijami zadovoljevali želje in potrebe našega delovnega človeka.

Komaj so odločili z ramen eno akcijo, že pripravljajo drugo. To je potrdil tudi razgovor z direktorjem celjske poslovalnice Kompassa, tovarišem Milanom Vukmaničem:

— Zdaj pripravljamo celo vrsto zanimivih in poučnih izletov hkrati za člane kmetijskih združenj in kmetijskih gospodarstev, torej za tiste naše proizvajalce, ki jim jesensko in zimsko obdobje vendarle prinašata nekaj več časa za takšne reči. V programu imamo avtobusni izlet iz Celja, oziroma Ljubljane v Beograd, Sabac in nazaj. Ta pot je vezana ne samo z ogli d Zagreba in zlasti še Beograda, temveč predvsem še z obisk tiste industrije, ki proizvaja za kmetijstvo, bodisi umetna gnojila (Zorka v Sabcu) ali pa stroje

(Zmaj v Zemunu). Prav tako bodo udeleženci teh izletov obiskali nekatera kmetijska gospodarstva, oziroma zadržaje.

Nikjer pa ni rečeno, da se lahko ti izleti sučejo samo v tem okviru. Pot nas lahko popelje tudi proti Subotici in drugam.

Pomembna in mikavna za udeležence teh izletov je možnost koriščenja popusta na voznji, kar ves izlet močno poceni.

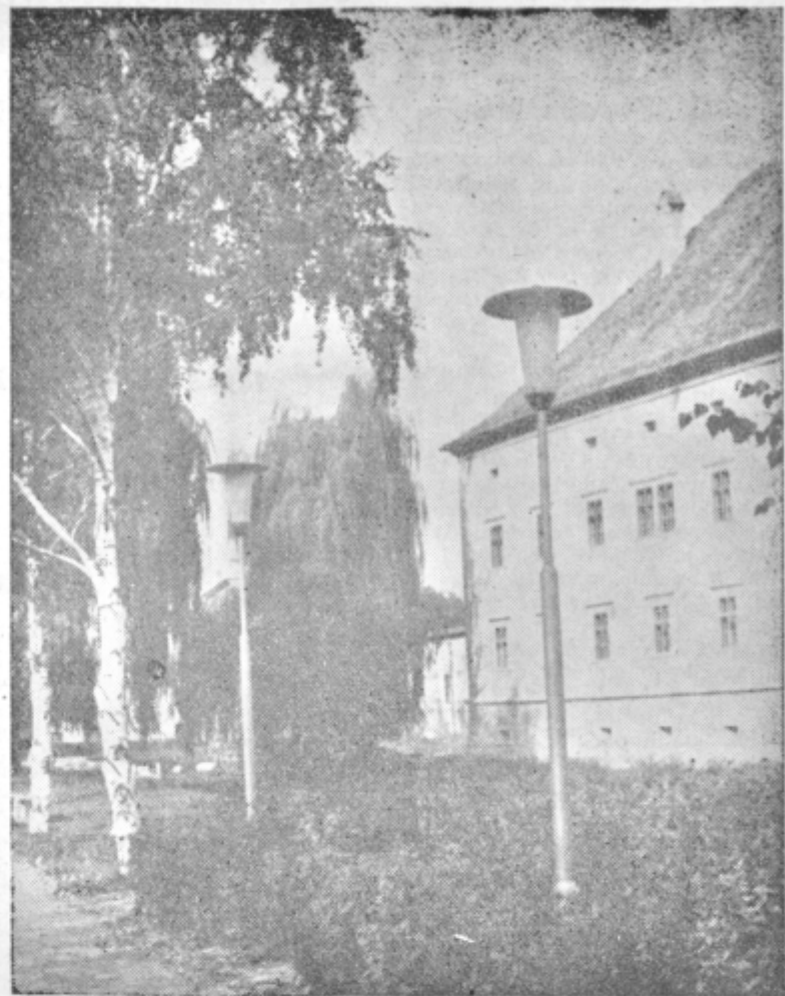
— Koliko časa boste pripravljali takšne izlete za člane kmetijskih združenj in kmetijskih gospodarstev?

— Tu ni časovne omejitve. V glavnem bodo tekli skozi jesensko in zimsko obdobje.

— Kako pa je z ostalimi izleti; so mar izpadli iz programov?

— Nikakor ne! Delovni kolektivni in ostali imajo tudi v tem času vse možnosti in vse pogoje, da se pripravijo za naše stalne ali priložnostne izlete. Pripravljamo jih po želji in dogovoru. Zelo priljubljeni so naši enodnevni avtobusni izleti v kraje Slovenske Koroske onstran jele, kot v Celovec, Beljak, k Vrbskemu in Osojskemu jezeru in podobno. Veliko zanimanja je tudi za naše stalne izlete v Trst in Benetke. Razen tega bomo organizirali ogled vseh inozemskih sejmov in podobno. Skratka, z našim programom lahko zadovoljimo slehernege človeka.

— Boste za praznik 29. novembra pripravili kakšne izlete?

Celjski motiv

KRITIKE · PROBLEMI...

KOLEKTIV

Sestintrideseti člen osnutka zvezne ustave posebej govori o pravicah občana, ki mora biti zaradi boljšega uresničevanja družbenega samoupravljanja obveščeno o delu predstavniških teles in njihovih organov. Tretji odstavek tega člena opozarja, da mora proizvajalec biti seznanjen z materialnim in finančnim stanjem, z izvrševanjem načrtov in drugih splošnih aktov, s poslovanjem in sploh z delom organov upravljanja, proti dolžnostim, varovati na podlagi zakona in statuta določene poslovne in druge tajnosti.

Zahteva, da morajo biti člani delovnega kolektiva informirani z vsemi posli, stanjem in podobno, ima izreden pomen. Izkušnje so namreč pokazale, da se je družbeno in delavsko samoupravljanje navzlic zakonskim določilom prenekaterekrat spremenilo v deklarativno pravico in celo v golo formalnost.

Praksa potrjuje, da še tu in tam prevladuje mnenje, kakor da je informiranje članov kolektiva več ali manj formalen akt. Res je sicer, da se za vsako sejo pripravi material, da je vsaka točka dnevnega reda pojasnjena na dolgo in široko, da se o nekaterih problemih napišejo debele knjige, da finančna služba podjetja pripravi za tisto sejo, na kateri člani delavskega sveta razpravljajo o zaključnem računu, obširna poročila, polna števil in podobnih pokazateljev, iz katerih se težko znajdejo celo strokovnjaki, in da imajo v nekaterih kolektivih celo razglasne postaje, časopise, oglase, s pomočjo katerih prav tako tolmačijo politiko

podjetja in pišejo o važnih poslih. Toda, navzlic vsemu temu, to ni najboljša služba informiranja, to ni tista informiranost članov kolektiva, o kateri govori ustavno besedilo.

Iz ustavnega gradiva se namreč jasno vidi, da gre za popolno vsebinsko informiranost, za tisto obveščanje, s katerim bi se morala začeti vsaka javna razprava v kolektivu pred sprejemom pomembnega akta. Tak način obveščanja se seveda razlikuje od tistega, ki ga lahko opravi razglasna postaja ali oglasna deska. Takšen način informiranja bi moral biti vsestran in bi se ne smel omejevali samo na družbene načrte, na nekatere finančne in podobne probleme. To informiranje bi moralo dati spodbudo za izmenjavo različnih mišljenj in pogledov zlasti na sejah delavskega sveta in na zboru kolektiva. Z njim bi dosegli boljše uspehe in kar je najvažnejše vsebinsko boljše delo organov delavskega samoupravljanja.

Zato bi se morale vse ostale oblike informiranja članov kolektiva podrediti tej osnovni zahtevi, namreč vsebinsko popolnemu načinu obveščanja.

Če bi tako razumeli in izvajali nalogo informiranja članov kolektiva (mnogi kolektivi so jo že osvojili), potem bi bila politika izvršenih dejstev, »presenečenjske, pa tudi sprejemanja sklepov mimo organov delavskega samoupravljanja, povsem onemogočena.

MORA VEDETI

Temeljiti obračun dela komunistov konjiške občine

V sredo dopoldne je bila v Slovenskih Konjicah redna letna konferenca tamošnjega občinskega komiteja Zveze komunistov. Razen delegatov sta se konferenci udeležila še član CK ZK Slovenije Jože Tramsček ter organizacijski sekretar OK ZKS Celje Jože Marolt. Medtem ko so delegati, pa tudi osnovne organizacije Zveze komunistov že prej dobile poročilo o delu občinskega komiteja je na konferenci o nalogah komunistov v naslednjem obdobju govoril sekretar občinskega komiteja ZKS Slovenske Konjice Franjo Adamič.

razprava načela niz problemov, uspehov in pomanjkljivosti z vseh področij gospodarskega, družbenega in političnega življenja. Vse te probleme in naloge so osvetlili s stališča vloge komunistov delavskega in družbenega upravljanja in prav tako v ostalih političnih organizacijah. Medtem ko so v tej zvezi pohvalili vrsto prizadevnih komunistov, kot javnih in političnih delavcev, pa so na drugi strani ugotovili, da pa je v družbenem življenju, v organih še precejšnje število takih, ki še niso našli svojega mesta v ostalih političnih organizacijah.

Kakor poročilo, tako je tudi

Več o tej konferenci bomo poročali v prihodnji številki.